

Γκὸ ντὲ Μωπασάν

ΝΥΧΤΑ ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΩΝ*

«ΤΟ ΡΕΒΕΓΙΟΝ! ΤΟ ΡΕΒΕΓΙΟΝ! ἼΑ μπά, μὲ τίποτα δὲν ξανακάνω ρεβεγιόν!» Ὁ χοντρο-Ἄνρι ὁ Ταμπλιὲ τὰ ἔλεγε αὐτὰ μὲ ὀργισμένη φωνὴ λὲς καὶ τοῦ εἶχαν προτείνει κάποια ἀτιμία.

«Γιατί θυμώνεις;» φώναξαν οἱ ἄλλοι γελώντας.

Ἐκεῖνος ἀπάντησε: «Γιατί τὸ ρεβεγιὸν μοῦ ἔχει παίξει τὸ πιὸ ἄσχημο παιχνίδι τοῦ κόσμου, ποὺ μοῦ ἄφησε ἀξεπέραστη φρίκη γι' αὐτὸ τὸ βλακῶδες χαζοχαρούμενο ξενύχτι».

«Μὰ τί ἐννοεῖς;»

«Τί; Θέλετε νὰ τὸ μάθετε; ἼΕ τότε, ἀκοῦστε το».

*

Θυμᾶστε τί κρῦο ποὺ ἔκανε τέτοια ἐποχὴ πρὶν δύο χρόνια· ἔκανε τὸ κρῦο αὐτὸ ποὺ σκοτώνει τοὺς φτωχοὺς στὸ δρόμο. Ὁ Σηκουάνας πάγωνε, καὶ τὸ ψύχος τῶν πεζοδρομίων διαπερνοῦσε τὶς σόλες στὰ μποτίνια. Ὁ κόσμος ἔμοιαζε νὰ ἔχει φτάσει στὰ πρόθυρα νὰ τὰ τινάξει.

Εἶχα τότε βάλει μπρὸς μιὰ μεγάλη ἐργασία κι ἀπέριψα κάθε πρόσκληση γιὰ τὸ ρεβεγιόν, προτιμώντας νὰ περάσω τὴ νύχτα μου μπρὸς στὸ γραφεῖο μου. Δείπνησα μόνος μου καὶ κατόπιν καταπιάστηκα μὲ τὴν ἐργασία μου. Νά ὅμως ποὺ γύρω στὶς δέκα ἡ σκέψη τῆς εὐθυμίας ποὺ διέτρεχε τὸ Παρίσι, ὁ ἀχὸς τοῦ δρόμου ποὺ ἔφτανε ὡστόσο ὡς ἐμένα, οἱ ἐτοιμασίες γιὰ τὸ γιορταστικὸ τραπέζι τῶν γειτόνων μου ποὺ τοὺς ἀκούγα μὲς' ἀπὸ τοὺς μεσότοιχους, μὲ ἀναστάτωσαν. Δὲν ἤξερα πιά τί ἔκανα· ἔγραφα ἀνοησίες· καὶ κατάλαβα πὼς ἔπρεπε νὰ παραιτηθῶ ἀπὸ κάθε ἐλπίδα νὰ βγάλω κάποια δουλειὰ τῆς προκοπῆς τὴ νύχτα ἐκείνη.

Γυρόφερα γιὰ λίγο μὲς στὸ δωμάτιό μου, ὕστερα κάθισα κι ἔπειτα σηκώθηκα πάνω. Ἦμωνα βέβαια ὑπὸ τὴν ἐπήρεια τῆς ἔξω χαρᾶς ὥστε δὲν βάστηξα ἄλλο πιά.

Κτύπησα τὸ κουδούνι γιὰ νὰ ῥθει ἡ ὑπηρετρία καὶ τῆς εἶπα: «Πήγαινε, Ἄνζέλ, νὰ μοῦ φωνίσεις κάτι γιὰ ἓνα δεῖπνο δύο ἀτόμων: τίποτα στρεΐδια, καμὶὰ κρῦα περδικούλα, καρβίδες, ζαμπόν, γλυκίσματα. Κι ἀνέβασέ μου δυὸ μπουκάλες σαμπάνια. Στρῶσε τὸ τραπέζι καὶ πέσε νὰ κοιμηθεῖς».

Ἰπάκουσε κάπως ξαφνιασμένη. Ὅταν ἐτοιμάστηκαν ὅλα, φόρεσα τὸ πανωφόρι μου καὶ βγήκα ἔξω.

Ἐνα μεγάλο ἐρώτημα περίμενε τὴν ἀπάντησή του: μὲ ποιὰν θὰ περνοῦσα τὸ ρεβεγιόν; Οἱ φίλες μου ἦταν καλεσμένες ἐδῶ κι ἐκεῖ. Γιὰ νὰ ἴχω κάποια ἀπὸ δαῦτες, θὰ ἔπρεπε νὰ εἶχα προκαταβολικὰ ἀσχοληθεῖ μὲ τὸ ζήτημα αὐτό. Τότε σκέφτηκα νὰ κάνω συγχρόνως καὶ μιὰ καλὴ πράξη. Συλλογίστηκα πὼς οἱ δρόμοι τοῦ Παρισιοῦ βρίθουν ἀπὸ φτωχὲς κι ὠραῖες κοπέλες ποὺ δὲν ἔχουν ἓνα πιάτο φαῖ καὶ ποὺ περιφέρονται ἀναζητώντας κάποιον γενναϊόδωρο ἐργένη. Ἦθελα νὰ εἶμαι ἡ χριστουγεννιάτικη Πρόνοια γιὰ κάποιαν ἀπ' αὐτὲς τὶς ἀπόκληρες.

Εἶπα νὰ περιπλανηθῶ, νὰ μπῶ στὰ στέκια τῶν ἡδονῶν, νὰ κάνω τὶς προτάσεις μου, νὰ κунηγήσω, νὰ ἐπιλέξω κατὰ τὸ κέφι μου.

Ἄρχισα λοιπὸν νὰ περιφέρομαι στὴν πόλη.

Συνάντησα μάλιστα πολλὲς φτωχὲς κοπέλες ποὺ ἐπιζητοῦσαν περιπέτειες, μὰ ἦταν τόσο ἄσχημες ποὺ σοῦ χαλοῦσαν τὸ στομάχι ἢ τόσο ἀδύνατες ποὺ θὰ πάγωναν ἐπὶ τόπου ἂν στέκονταν ἀκίνητες.

Ἔχω ἀδυναμία, τὸ ξέρετε, μ' ἀρέσουν οἱ θραφερῆς γυναῖκες. Ὅσο πιὸ εὐτραφεῖς εἶναι, τόσο πιὸ πολὺ τὶς προτιμῶ. Οἱ γυναικάρες μὲ τρελαίνουιν.

Ξαφνικά, μπροστὰ στὸ θέατρο τῶν Βαριετέ, εἶδα τὸ προφίλ τοῦ γούστου μου. Ἐνα κεφάλι κι ὕστερα, μπροστὰ, δυὸ ἐξωγκώματα: ἓνα τοῦ πάρα πολὺ ὠραίου στήθους κι ἓνα ἄλλο καταπληκτικὸ τοῦ κάτω μέρους, μιᾶς κοιλιᾶς τετράπαχης χήνας. Ἀνασκίρτησα μονολογώντας: Χαρά στην, τὴν ὁμορφονιά. Ἐνα σημεῖο ἀπέμενε νὰ ἐξιχνιαστῆ: τὸ πρόσωπό της.

Τὸ πρόσωπο εἶναι τὸ ἐπιδόρπιο· τὸ ὑπόλοιπο εἶναι... εἶναι τὸ ψητό.

Ἐπιτάχυνα τὸ βῆμα μου, πρόφτασα τὴν τριγυρίστρα αὐτὴ καί, κάτω ἀπὸ τὸ φανοστάτη τοῦ δρόμου, στράφηκα ἀπότομα πρὸς τὸ μέρος της.

Ἦταν γοητευτικὴ, νεότατη, μελαχρινή, μὲ μεγάλα μαῦρα μάτια.

Τῆς ἔκανα τὴν πρότασή μου, ποὺ τὴν ἀποδέχτηκε χωρὶς δισταγμό.

Ἐνα τέταρτο τῆς ὥρας ἀργότερα, εἶχαμε τραπεζωθεῖ στὸ διαμέρισμά μου.

Μπαίνοντας μέσα, εἶπε: «Ἄχ, τί εὐχάριστα ποὺ εἶναι ἐδῶ μέσα!»

Κοίταξε ὀλόγυρά της μ' ἐμφανὴ ἱκανοποίηση ποὺ βρῆκε στέγη καὶ φαῖ μιὰ τέτοια παγερὴ νύχτα. Ἦταν πανώρια, τόσο ὁμορφὴ ποὺ μὲ ξάφνιαζε καὶ τόσο παχιά ποὺ μοῦ ἔκλειπε τὴν καρδιὰ παντοτινά.

Ἐβγαλε τὸ παλτό της καὶ τὸ καπέλο της· κάθισε κι ἄρχισε νὰ τρώει. Ὅμως δὲν ἔδειχνε νὰ εἶναι σὲ φόρμα καὶ πότε πότε τὸ κάπως χλομὸ πρόσωπό της τρεμούλιαζε σὰν νὰ ὑπέφερε ἀπὸ κάποιον κρυφὸ πόνο.

«Ἔχεις σκοτοῦρες;» τὴ ρώτησα.

«Μπά! ἄς ξεχάσουμε τὰ πάντα» ἀποκρίθηκε.

Καὶ βάλθηκε νὰ πίνει. Ἄδειαζε μονοκοπανιὰ τὸ ποτήρι της μὲ τὴ σαμπάνια, τὸ ξαναγεμίζε καὶ τὸ ξανάδειαζε ἀσταμάτητα.

Σὲ λίγο τὰ μάγουλά της κοκκίνισαν κάπως· κι ἄρχισε νὰ γελάει.

Ἐγὼ τὴ λάτρευα ἤδη, τὴ φιλοῦσα στὸ στόμα, ἀνακαλύπτοντας πὼς δὲν ἦταν οὔτε κουτή, οὔτε κοινή, οὔτε χυδαία ὅπως οἱ γυναῖκες τοῦ πεζοδρομίου. Τῆς ζήτησα νὰ μάθω λεπτομέρειες τῆς ζωῆς της. Ἐκείνη ἀπάντησε: «Αὐτὸ δὲ σὲ κόφτει, παιδάκι μου!»

Ἄλιμονο! Μία ὥρα ἀργότερα...

Ἦρθε τελικὰ ἡ ὥρα νὰ πέσουμε στὸ κρεβάτι· κι ἐνῶ ἐγὼ σήκωνα τὸ τραπέζι ποὺ ἦταν στρωμένο μπρὸς στὸ τζάκι, ἐκείνη γδύθηκε στὰ γρήγορα καὶ γλίστρησε κάτω ἀπὸ τὰ σκεπάσματα.

Οἱ γείτονές μου ἔκαναν φρικτὸ σαματὰ γελώντας καὶ τραγουδώντας σὰν τρελοί· κι ἐγὼ σκεφτόμουν: «Πόσο δίκιο εἶχα ποὺ πῆγα νὰ βρῶ αὐτὴ τὴν ὁμορφὴ κοπέλα· δὲν θὰ εἶχα καταφέρει νὰ ἐργαστῶ».

Ἐνα βαθὺ βογγητὸ μ' ἔκανε νὰ στραφῶ. «Τί ἔχεις, ψιψίνα μου;» τὴ ρώτησα. Δὲν μοῦ ἀπάντησε, ἀλλὰ ἐξακολούθησε νὰ μπήγει στεναγμοὺς πόνου σὰν νὰ ὑπέφερε φρικτὰ.

«Μήπως αἰσθάνεσαι ἀδιάθετη;» συνέχισα.

Ξαφνικά ἔμπηξε μιὰ κραυγὴ, μιὰ σπαρακτικὴ κραυγὴ. Ἐσπευσα κοντὰ της μ' ἓνα κερὶ στὸ χέρι.

Τὸ πρόσωπό της εἶχε ἀλλοιωθεῖ ἀπὸ τὸν πόνο, καὶ συσποῦσε τὰ χέρια της κοντανασαίνοντας, βγάζοντας ἀπὸ τὸ βάθος τοῦ λαιμοῦ της τὰ πνιχτὰ αὐτὰ βογγητὰ ποὺ μοιάζουν μ' ἀγκομαχητὰ καὶ σὲ κάνουν νὰ λιποφυχεῖς.

«Μὰ τί ἔχεις λοιπόν; Πές μου, τί ἔχεις;» τὴ ρώτησα ἀλαφιασμένος.

Δὲν μοῦ ἀποκρίθηκε παρὰ ἄρχισε νὰ οὐρλιάζει.

Ξαφνικά οἱ γείτονες σώπασαν, καθὼς ἀφουγκράζονταν τί συνέβαινε στὸ σπίτι μου.

«Ἄχ, ἡ κοιλιά μου» φέλλισε ἐκείνη, «ἡ κοιλιά μου!»

Μεμιᾶς ἀνασήκωσα τὴν κουβέρτα καὶ εἶδα... εἶδα πὼς γεννοῦσε, φίλοι μου.

Τότε ἔχασα τὰ λογικά μου· ἔτρεξα πρὸς τὸν μεσότοιχο κι ἄρχισα νὰ τὸν χτυπάω μὲ τὶς γροθιές μου, μὲ ὅλη μου τὴ δύναμη, οὐρλιάζοντας: «Βοήθεια, βοήθεια!»

Ἡ πόρτα μου ἀνοιξε κι ὄρμησαν στὸ διαμέρισμά μου φρακοφορεμένοι ἄντρες, γυναῖκες μὲ ἔξωμη τουαλέτα, Πιερότοι, Τοῦρκοι, Σωματοφύλακες. Ἡ εἰσβολὴ αὐτὴ μὲ ἀναστάτωσε τόσο πολὺ ποὺ δὲν μποροῦσα νὰ δώσω ἐξηγήσεις.

Εἶχαν φανταστῆ πὼς ἔγινε κάποιον ἀτύχημα, ἴσως κάποιον ἐγκλημα, καὶ δὲν καταλάβαιναν πιὰ τί συνέβαινε.

Εἶπα τελικά: «Αὐτή... αὐτή... αὐτή ἡ γυναίκα γεννάει».

Ὅλοι τότε τὴν ἐξέτασαν, εἶπαν τὴ γνώμη τους. Ἕνας μάλιστα Καπουτσίνοσ ἰσχυριζόταν ὅτι σκάμπαζε ἀπὸ τέτοια κι ἤθελε νὰ συνδράμει τὴ φύση.

Ἦταν ὅλοι τους τύφλα στὸ μεθύσι. Νόμισα πὼς θὰ τὴ σκότωναν· κι ὄρμησα ἀσκεπτῆς στὴ σκάλα γιὰ νὰ πάω νὰ φωνάξω ἕναν γέρο γιαντρὸ ποὺ ἔμενε σὲ ἕναν γειτονικὸ δρόμο.

Ὅταν ἐπέστρεψα μὲ τὸν γιαντρὸ, ὀλόκληρο τὸ σπιτικὸ ἦταν στὸ πόδι· εἶχαν ἀνάψει τὸ ἀεριόφως στὴ σκάλα. Οἱ κάτοικοι ὄλων τῶν ὀρόφων εἶχαν κάνει κατάληψη τοῦ διαμερίσματος μου· τέσσερις μασκαράδες, στρωμένοι στὸ τραπέζι μου, ἀποτελείωναν τὴ σαμπάνια μου καὶ τὶς καρabiδες μου.

Μὲ τὸ ποὺ μὲ εἶδαν, ξέσπασε μιὰ πελώρια κραυγή, καὶ κάποια παραμάννα μοῦ παρουσίασε σὲ μιὰ πετσέτα ἕνα ἀπαίσιο μικρὸ κομμάτι ρυτιδιασμένης, ζαρωμένης σάρκας, ποὺ ἔσκουζε, νιαούριζε σὰν γατί, καὶ μοῦ εἶπε: «Γεννήθηκε κορίτσι».

Ὁ γιαντρὸς ἐξέτασε τὴ λεχώνα, χαρακτήρισε τὴν κατάστασή της κακὴ, καθὼς τὸ ἀτύχημα συνέβη ἀμέσως μετὰ ἀπὸ δεῖπνο, κι ἔφυγε ἀναγγέλοντας πὼς θὰ μοῦ ἔστελνε ἀμέσως μία νοσοκόμα καὶ μία τροφὸ.

Οἱ δύο αὐτὲς γυναίκες ἔφτασαν μία ὥρα ἀργότερα, φέρνοντας ἕνα σωρὸ φάρμακα.

Πέρασα τὴ νύχτα σὲ μιὰ πολυθρόνα, πολὺ ἀλαφιασμένος γιὰ νὰ μπορῶ νὰ σκεφτῶ τὰ ἐπακόλουθα.

Πρῶι πρῶι ξανάρθε ὁ γιαντρὸς. Βρῆκε τὴν ἄρρωστη νὰ εἶναι σὲ ἀρκετὰ ἄσχημη κατάσταση. Μοῦ εἶπε: «Ἡ γυναίκα σας, κύριε...»

«Δὲν εἶναι γυναίκα μου» τὸν διέκοψα.

Ἐκεῖνος συνέχισε: «Ἡ ἐρωμένη σας, λίγο μ' ἐνδιαφέρει». Καὶ μοῦ ἀπαρίθμησε τὶς φροντίδες ποὺ χρειάζονταν, τὴν περίθαλψη, τὰ γιαντρικά.

Τί νὰ 'κανα λοιπόν; Νὰ ἔστελνα αὐτὴ τὴν κακορίζικη στὸ νοσοκομεῖο; Θὰ μὲ θεωροῦσε ὅλο τὸ σπιτικὸ, ὅλη ἡ γειτονιά, ἄξεστο.

Τὴν κράτησα στὸ σπίτι μου. Ἔμεινε ἕξι ἐβδομάδες στὸ κρεβάτι μου.

Τὸ παιδί; Τὸ ἔστειλα σὲ κάτι χωρικοὺς στὸ Πουασύ. Μοῦ κοστίζει ἀκόμη πενήντα φράγκα τὸ μῆνα. Ἔχοντας ἀπὸ τὴν ἀρχὴ πληρώσει γι' αὐτὸ τὸ παιδί, εἶμαι πιά ὑποχρεωμένος νὰ πληρώνω γι' αὐτὸ μέχρι τὸ θάνατό μου.

Κι ἀργότερα θὰ μὲ θεωρεῖ πατέρα του.

Καὶ σὰν νὰ μὴν ἔφταναν ὅλ' αὐτά, ἅμα θεραπεύτηκε ἡ κοπέλα αὐτή... μὲ εἶχε ἐρωτευτεῖ... μὲ εἶχε ἐρωτευτεῖ τρελά, ἡ ἀγύρτισσα.

*

«Κι ὕστερα;»

«Κι ὕστερα εἶχε ἀδυνατίσει σὰν κεραμιδόγατος· καὶ πέταξα ἔξω αὐτὸ τὸ σκέλεθρο ποὺ μοῦ στήνει καρτέρι στὸ δρόμο, ποὺ κρύβεται γιὰ νὰ μὲ δεῖ νὰ περνᾶω, μὲ σταματάει τὸ βράδυ ποὺ βγαίνω ἔξω γιὰ νὰ μοῦ φιλήσει τὸ χέρι, ποὺ μὲ σκοτίζει μέχρι τρέλας ἐντέλει. Νὰ γιὰτὶ δὲν ξανακάνω ποτὲ πιά ρεβεγιόν».

* Τίτλος πρωτοτύπου: «Nuit de Noël», *Mademoiselle Fifi, Contes et nouvelles*, I. Bibliothèque de la Pléiade, 1974, σσ. 695-699. Πρωτοδημοσιεύτηκε στὶς 26 Δεκεμβρίου 1882, στὴν ἐφημερίδα *Gil Blas*.

Ἡ ἴδια μετάφραση δημοσιεύτηκε ἐπίσης στὸ ἐπετειακὸ τεῦχος γιὰ τὰ 70 χρόνια τῶν Ἐκδόσεων Ἰκαρος: *Γιὰ μιὰ ἐπέτειο*, Ἰκαρος, Ἀθήνα 2013, σσ. 140-145.